SVENSK LÄRARETIDNING

VECKOBLAD FÖR LÄRARE, UPPFOSTRARE OCH SKOLVÄNNER.

N:r 40. (405.) STOCKHOLM, 2 OKTOBER 1889. 8:e årg.

Redaktör och ansvarig utgifvare: EMIL HAMMARLUND.

[illegible]

SVENSK LÄRARETIDNING

[illegible]

Svensk Läraretidnings redaktionsbyrå och expedition äro flyttade till Barnhusgatan 4 A, 1 tr. (midt emot Norra latinläroverket, tredje huset från Drottninggatan). Byrån är öppen kl. 4—5 e. m.

Redaktionens Kungl. utgifvarens adress är fortfarande som förut Stockholm N.

Svensk Läraretidnings telefonnummer är 6030.

Om ej den omständigheten, att vid bedömandet af medaljerna gifvas tillfälle för hvad naturen felat? Vi vet följd skyller man allt på uppfostran. Men äfven den skickligste mäsnickare kan ej göra ett gott verktyg af en trätbit, och äfven den bästa pedagog eller ej skilan rätt och maktfull inför naturens allmänt i anlagen.

F. A. Fahlström.

Småskolekursen i räkning
enligt den omarbetade normalplanen.

Efter den grundliga behandling, som den s. k. läroboksomitén egnat räkneundervisningens grunder kunde man vänta, att normalplanens omarbetning i hithörande delar skulle komma att bära tydliga spår af denna komités, man må väl säga epokgörande uppslag. Så synes emellertid icke vara händelsen.

Vi fästa oss här endast vid småskoleområdet, såsom det grundläggande.

Den omarbetade normalplanen har lärokurs, lärogång och metodiska anvisningar i det närmaste lika med den gamla. Dess författare synas fortfarande gå ut från den uppfattningen, att den nödvändiga fortskridningen från det lättare till det svårare härvidlag bör grunda sig på talens storlek, ej på sammansättningen; med andra ord: att t. ex. talet 15 skall vara i samma mån svårare att uppfatta än talet 12, som det öfverskjuter det senare, eller att 30 (som antagits till gräns för de tillämpande hufvudräkningsöfningarna) bör vara lättare än t. ex. 60, men svårare än t. ex. 19. Oss synes såsom borde det vara en afgjord sak, att barnen böra hafva lika lätt att uppfatta och handtera ett visst antal tiotal som ett lika antal stycken (»ental»), och att, derest de första öfningarna till kännedom af talbegreppet 1—9 blifvit väl genomarbetade, det icke bör vara någon svårighet för lärjungen att öfverföra denna sin kännedom på en högre talsort. Har »räknekuben» utgjort åskådningsmedlet, så bör det, med ett ord, vara barnet lika lätt att uppfatta 9 »pelare», som 9 »småkuber».

Skall derföre undervisningen i småskolan föras ut öfver »entalens» område (och vi hålla före att så bör ske), så måste nästa steg blifva att — naturligtvis efter behörigt förklarande af tiotalets sammansättning och väsen — låta lärjungen räkna med tiotal till så stort antal, som han förut lärt sig uppfatta, d. ä. 9 stycken. Först derefter inledes lärjungen till kännedom om sådana tal, som bestå af *tvänne* talsorter, t. ex. 12, 15. Vid en sådan gång af undervisningen och under förutsättning af lämplig åskådningsmateriel * skall det vara för lärjungen lätt att sluta sig till räknekonstens första och vigtigaste grundregel: att endast antal af samma talsort kunna omedelbart sammanläggas eller jemföras. Lärjungen skall lätt inse, att 6 pelare + 2 småkuber icke är = 8 pelare eller 8 småkuber, utan att summan kan på intet annat sätt uttryckas än med 6 pelare och 2 småkuber.

Men erkännes detta för att vara den undervisningsgång, som bäst tillgodoser talsorternas (och dermed talens) rediga och klara kännedom, så måste småskolans både lärokurs och lärogång tydligtvis annorlunda utstakas, än hvad i den omarbetade normalplanen skett.

Det torde invändas, att den nu riktade anmärkningen mot normalplanen är, om ock befogad, mycket oväsentlig. Det må så vara. *Vår* erfarenhet på detta område har emellertid varit, att intet är så egnadt att bortskymma och fördunkla talsorternas rediga åtskiljande som öfvergången från nio till tio, elfva, tolf o. s. v., särdeles som våra benämningar för dessa senare tal icke låta deras sammansättning framträda, och flertalet barn redan förut hafva någon kännedom om dem, men föreställa sig dem såsom *osorterade*, d. v. s. som en grupp af elfva eller tolf stycken, ej som ett »tie» + ett eller två stycken. Det måste alltid vara bättre att förebygga en missuppfattning än att först föranleda den för att sedan söka utrota densamma. *K.*

* Såsom fullt lämplig åskådningsmateriel på detta stadium anse vi endast sådan, som låter sig inför lärjungarnas ögon grupperas till allt större sorter, ej sådan, som är på förhand sammansatt, än mindre den, der den högre sorten blott representeras (såsom t. ex. mynt)